

ড় ব্যয়তকৈ কম।
ব্যয় কমি আছে।
মি পিছত আকো
মন করিবলগীয়া
 Q_1 উৎপাদনত ই
শীল ব্যয় বেখাক

আকু প্রান্তীয় ব্যয়
হেছে। অন্য অর্থত
চেদ কৰিছে।

(গ) আকো গড় ব্যয় অন্তব্যদান হেৱা অৰস্থাত গড় ব্যয়তকৈ প্রান্তীয় উৎপাদন ব্যয় অধিক। সেয়ে এই অৰস্থা -
গড় ব্যয় বেখাৰ ওপৰত থাকে। চিৰ অনুসৰি OQ_2 তকৈ অধিক উৎপাদন কৰা অৰস্থা -
পৰিৰ্বৰ্তনশীল ব্যয় আৰু প্রান্তীয় আয়ৰ মাজত থকা সম্পৰ্কৰ এই বৈশিষ্ট্যটো প্ৰকাশ পাইছে। আৰু
এটা মন কৰিবলগীয়া কথা হ'ল যে উৎপাদন বৃদ্ধি পোৱাৰ লগে লগে গড় ব্যয় আৰু গড় পৰিৰ্বৰ্তনশীল
ব্যয়ৰ মাজত থকা পাৰ্থক্য ক্ৰমে কমি আহিছে। সেয়ে উৎপাদন বৃদ্ধি পোৱাৰ লগে লগে গড়
পৰিৰ্বৰ্তনশীল ব্যয় বেখাডাল ক্ৰমে গড় ব্যয় বেখাৰ কাষ চাপি গৈছে।

স্থিৰ উৎপাদন ব্যয় আৰু পৰিৰ্বৰ্তনশীল উৎপাদন ব্যয়ৰ পাৰ্থক্য
(Difference between fixed cost and variable cost)

ওপৰৰ আলোচনাৰ ভিত্তিত স্থিৰ উৎপাদন ব্যয় আৰু পৰিৰ্বৰ্তনশীল উৎপাদন ব্যয়ৰ মাজত থকা
পাৰ্থক্যসমূহ উল্লেখ কৰিব পাৰি এইদৰে —

- (ক) স্থিৰ উৎপাদন ব্যয় ধাৰণা কেৱল হুস্বকালৰ বাবেহে প্ৰযোজ্য হয়। কিন্তু পৰিৰ্বৰ্তনশীল ব্যয় ধাৰণা
হুস্বকাল আৰু দীৰ্ঘকাল উভয়ৰে বাবে প্ৰযোজ্য হয়, কিয়নো দীৰ্ঘকালত সকলো উপাদান পৰিৰ্বৰ্তন
কৰাটো সন্তুষ্ট হৈ পৰে আৰু সেয়েহে দীৰ্ঘকালত সম্পৰ্ম হোৱা সকলো উৎপাদন ব্যয় পৰিৰ্বৰ্তনশীল
ব্যয় হৈ পৰে।
- (খ) উৎপন্নৰ পৰিমাণ নিৰ্বিশেষে স্থিৰ ব্যয় অপৰিৱৰ্তিত হৈ ৰয়, কিন্তু উৎপাদন বৃদ্ধিৰ লগে লগে পৰিৰ্বৰ্তনশীল
ব্যয় বৃদ্ধি পায় আৰু উৎপাদন কমিলে পৰিৰ্বৰ্তনশীল ব্যয় কমে।
- (গ) হুস্বকালত উৎপন্ন সম্পৰ্কীয় সিদ্ধান্ত প্ৰহণ কৰাত পৰিৰ্বৰ্তনশীল ব্যয়ে অধিক গুৰুত্ব লাভ কৰে। কিয়নো
হুস্বকালত কেৱল পৰিৰ্বৰ্তনশীল ব্যয়ৰ হাস-বৃদ্ধি কৰিবে উৎপাদন হাস-বৃদ্ধি কৰিব পাৰি। হুস্বকালত
স্থিৰ ব্যয় পৰিৰ্বৰ্তন কৰিব নোৱাৰা বাবে উৎপাদন সম্পৰ্কীয় সিদ্ধান্ত প্ৰহণত স্থিৰ ব্যয়ে বিশেষ ভূমিকা
গ্ৰহণ নকৰে।
- (ঘ) উৎপাদন শূন্য হোৱা অৰস্থাতো স্থিৰ ব্যয়ৰ উপস্থিতি দেখা যায়। কিন্তু এই অৰস্থাত পৰিৰ্বৰ্তনশীল ব্যয়ৰ
উন্নৰ নহয়। উৎপাদন কাৰ্যৰ সক্ৰিয় অৰস্থাতহে পৰিৰ্বৰ্তনশীল ব্যয়ৰ উন্নৰ হয়।
- (ঙ) উৎপন্ন কৰ্য অব্যাহত থকা অৰস্থাত প্রান্তীয় স্থিৰ ব্যয় সদায় শূন্য, কিন্তু প্রান্তীয় পৰিৰ্বৰ্তনশীল ব্যয়
সদায় ধনাত্মক।
- (চ) উৎপন্ন বৃদ্ধিৰ লগে লগে গড় পৰিৰ্বৰ্তনশীল ব্যয় বৃদ্ধি পায়; কিন্তু গড় স্থিৰ ব্যয় কমে।

